

dosarul nr. 2-14869/20
2-20097930-12-2-13082020-1

ÎNCHEIERE
cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător
Grefier
Cu participarea:

Livia Mitrofan
Lia Munjiu

examinînd în ședință de judecată publică cauza civilă, la cererea depusă de avocatul Elena Ragaz în interesele SC "Rikipal" SRL către SRL "Fruktdimcov", Covaș Dumitru cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale,

CONSTATĂ:

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

1. La 13 august 2020 avocatul Elena Ragaz a depus cerere către S.R.L. "Fruktdimcov", Covaș Dumitru prin care a solicitat desființarea hotărîrii Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău de lângă Asociația Patronală "Camera de Comerț Americană din Moldova" adoptate de către tribunalul arbitral în componența arbitrilor unici Covali Serghei la data de 2 iunie 2020 și 10 iunie 2020 în cauza Rikipal SRL împotriva pîrîților Fruktdimcov SRL, Covaș Dumitru privind încasarea datoriei.

2. În motivarea cererii a indicat că, la 19 iunie 2020, recurenta SRL "Rikipal", în temeiul clauzei de arbitraj înserate la pct. 83 din Contractul de vânzare-cumpărare nr. 36 din 24 septembrie 2019, a înaintat Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău de pe lângă Asociația Patronală "Camera de Comerț Americană din Moldova" cererea de arbitraj privind încasarea de la Fruktdimcov SRL și Covaș Dumitru a datoriei formate în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 36 din 24 septembrie 2019 încheiat între părți.

3. Clauzele de arbitraj de la pct. 8.3. din contract a fost formulată după cum urmează:
"Orice litigiu sau pretenție din sau în legătură cu acest contract, inclusiv neexecutarea, încetarea sau nulitatea acestuia, vor fi soluționate definitiv prin arbitraj în conformitate cu Regulile suplimentare pentru procedura arbitrală accelerată ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău de pe lângă Asociația Patronală "Camera de Comerț Americană din Moldova" de către un arbitru unic numit de către reclamant. Locul arbitrajului va fi municipiul arbitru unic de către reclamant. Locul arbitrajului va fi

municipiul arbitru unic numit de către reclamant. Limba procedurii arbitrale va fi limba română.

4. Reclamantul SRL "Rikipal", sesizând în temeiul clauzei de arbitraj și în calitate sa de reclamant, a numit în calitate de arbitru pe dnul Covali Serghei, avocat.

5. CACIC este o instituție permanentă de arbitraj, instituționalizată pe lângă Asociația Patronală Camera de Comerț Americană din Moldova și notificată Curții Supreme de Justiție în ordinea art. 6 (2) din Legea cu privire la arbitraj.

6. Au mai menționat că, prin hotărârea CACIC adoptată de către Tribunalul Arbitral în componența arbitrilor unic Covali Serghei la 2 iunie 2020 a fost încetat procesul de arbitraj în cauza Rikipal SRL împotriva pârșilor SRL "Fruktdimcov" și Covaș Dumitru privind încasarea datoriei, pe motivul lipsei de componență a Tribunalului Arbitral.

7. Prin hotărârea de completare adoptată la 10 iunie 2020, Tribunalul Arbitral a decis restituirea către SRL "Rikipal" a 75% din onorariul arbitrilor unic. Copiile de pe hotărârile arbitrale au fost recepționate de către reprezentanta recurenteii Rikipal SRL – *****, la data adoptării – 2 și respectiv, 10 iunie 2020 prin poștă electronică. Originalele hotărârilor arbitrale au fost recepționate de către reprezentanta recurenteii la 06 iulie 2020.

8. În legătură cu faptul că Rikipal SRL consideră că hotărârea arbitrală din 02 iunie 2020 este nelegitimă și neîntemeiată, recurenteii fiindu-i încălcat dreptul de acces la justiție, precum și a fost prejudiciată prin imposibilitatea de a-și recupera integral cheltuielile suportate în legătură cu procesul de arbitraj intentat legitim, recurenta consideră necesar de a solicita desființarea acesteia și a hotărârii de completare din 10 iunie 2020, din următoarele motive de drept.

9. Au menționat că, potrivit clauzei de arbitraj de la pct. 8.3 din Contract, părțile au convenit soluționarea eventualului litigiu la CACIC conform Regulilor suplimentare pentru procedura arbitrală accelerată ale CACIC, de către un arbitru unic numit de către reclamant.

10. Prevederi privind procedura arbitrală accelerată se conțin în pct. 18 la Regulile de procedură arbitrală. Tribunalul Arbitral, verificându-și din oficiu competența și examinând clauza de arbitraj de la pct. 8.3. din Contract a considerat că numirea unui arbitru unic în mod unilateral de reclamantul Rikipal SRL nu este competent să judece litigiu între părți.

11. În acest sens, au menționat că, unele din principiile fundamentale ale instituției arbitrajului sunt libertatea convențiilor în arbitraj și constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților. Acest principiu este reflectat în art. 5, art. 8 alin. (3) din legea cu privire la arbitraj. Prin urmare în temeiul prevederilor legale, precum și a principiului libertății convențiilor în arbitraj și constituirea arbitrajului în conformitate cu

convenția părților, la încheierea contractului, recurenta și intimată au încheiat convenția de arbitraj, în care au stabilit de comun acord instituția de arbitraj și numărul de arbitri care vor examina eventualele litigii între părți.

12. Totodată, în virtutea principiului libertății convențiilor de arbitraj și libertăților contractuale, părțile delegând reclamantului sarcina alegerii arbitrilor.

13. Au mai remarcat că, încheierea clauzelor de arbitraj, părțile nu cunoșteau cine va fi reclamant într-un eventual proces, prin urmare, nici una din părți nu fost dezavantajată sau defavorizată în vre-un fel.

14. Totodată, ambele părți acționând în calitate de profesioniști, existând o prezumție puternică de înțelegere a efectelor juridice a actelor semnate, nefiind astfel evidente sau prezumate vicii de consimțământul la convenirea de către părți a modului de numirea a arbitrilor unic. Regulile CACIC și Legea cu privire la arbitrajul nu interzic numirea arbitralului unic de către una din părți. Dimpotrivă, pct. 8.4. din Regulile CACIC admit aceasta fapt ce reiese din formularea: Dacă părțile au convenit să numească arbitrul unic de comun acord. O asemenea, prevedere se conține și în art. 13 din Legea cu privire la arbitraj.

15. Au mai indicat că, modalitatea de numire a arbitrilor – de către părți a avut scopul accelerării procedurii de constituire a tribunalului arbitral, iar faptul că nu au fost urmărite alte scopuri, cum ar fi numirea unui arbitru care să favorizeze partea – se confirmă prin faptul că în speță, arbitrul a acționat în defavoarea reclamantului care l-a numit.

16. În partea ce ține de procedura care urma a fi respectată de către Tribunalul arbitral în cazul dubiilor cu privire la competența/clauzei patologice.

17. O practică unanimă națională și internațională în materia arbitrajului este că atunci când instanța examinează validitatea clauzei arbitrale, orice dubiu este interpretat în favoarea validității acesteia.

18. În cazul considerării unei clauzei ca fiind patologice – ca încălcând dreptul pârții la apărare, tribunalul urmează să manifeste diligența necesară și să întreprindă măsurile rezonabile pentru a înlătura deficiențele clauzei prin solicitarea opiniei părților cu privire la validitatea și operabilitatea clauzei respective, în temeiul art. 4 alin. (2) și art. 28 alin. (3) din Legea, fapt ce a fost efectuat prin e-mailul din data de 14 mai 2020, precum și comunicările din 17 și 23 aprilie 2020, care au fost expediate prin e-mail. Iar, omisiunea pârții de a răspunde tribunalului și a exercita dreptul procedural de invocare a excepției de competență nu poate fi interpretat altfel decât acceptare tacită. Or, este un comportament obișnuit din partea debitorului care nu-și execută obligațiile contractuale de a evita/nu participa la acțiuni de încasare forțată a datoriei și un astfel de comportament nu

poate fi interpretat în favoarea unui astfel de debitor în detrimentul creditorului care își exercită în mod legal apărarea drepturilor.

19. În final au menționat că, prin neaplicarea clauzei de arbitraj valabile și declinarea competenței în favoarea instanțelor de drept comun, tribunalul arbitral a încălcat drepturile de acces la justiție a recurenteii Rikipal, principiul libertății convențiilor de arbitraj și principiul constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților.

20. În ședința de judecată, avocatul Elena Ragaz în interesele SRL ”Rikipal” a susținut cererea depusă și a solicitat admiterea acesteia în totalitate.

21. Covaș Dumitru și SRL ”Fruktimcov” recepționând citația, în ședința de judecată nu s-au prezentat și nu au comunicat motivele neprezentării.

APRECIEREA INSTANȚEI

27. Examinând cererea depusă, actele cercetate în ședința de judecată, explicațiile participanților la proces prin prisma normelor procesual se reține următoarele.

28. Cu titlul de principiu, instanța reține că, alegerea părților de a renunța la instanțele de judecată, alegând arbitrajul ca mod de soluționare a litigiilor lor este garantat de principiul libertății contractuale. Acest principiu este consacrat și de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, care consacră distincția între arbitrajul voluntar și arbitrajul obligatoriu, adică impus de lege.

29. În cadrul arbitrajului obligatoriu tribunalul arbitral trebuie să ofere garanțiile prevăzute de articolul 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. Două derogări sunt posibile: în primul rând, părțile pot renunța în mod voluntar la articolul 6; în al doilea rând, dacă în cadrul unui arbitraj obligatoriu se încălcă garanțiile consacrate la articolul 6, astfel de încălcări pot fi „înlăturate”, în cazul în care există un drept de apel *de novo*, adică în cadrul căruia se permite rejudecarea atât a aspectelor de fapt, cât și de drept.

30. În acest sens, art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la arbitraj nr. 23 din 22.02.2008, prevede că, în conformitate cu prezenta lege, arbitrajul poate decide asupra unui litigiu care a apărut din raporturile de drept civil în sens larg dintre părțile cu capacitate deplină de exercițiu, dacă litigiul a fost trimis, cu acordul părților, spre soluționare în arbitraj, cu excepția litigiilor în materii în care legea nu permite soluționarea lor pe calea arbitrajului. Art. 8 alin. (1) și (2) din prezenta lege statuează că, **Convenția de arbitraj este un acord prin care părțile convin să supună arbitrajului toate litigiile sau anumite litigii ce ar putea să apară între ele cu privire la un raport juridic contractual sau necontractual.** Convenția de arbitraj se încheie numai în scris, sub sancțiunea nulității.

Ea poate avea forma unei clauze compromisorii inserate în contractul principal sau forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumite compromis.

31. Prin hotărârea din 02 iunie 2020 Arbitrajul Instituțional al Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău, în persoana arbitrului unic, avocatul Serghei Covali a constatat că Tribunalul Arbitral nu deține competență necesară pentru a examina fondul litigiului inițiat de reclamantul SRL "Rikipal" împotriva SRL "Frukdinco" și Covaș Dumitru. În esență, tribunalul Arbitral își declină competența și procesul arbitral a încetat. Prin hotărârea din 10 iunie 2020 a Arbitrajului Instituțional al Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău, în persoana arbitrului unic Serghei Covali, s-a decis de a restitui către SRL "Rikipal" a 75% din onorariul arbitrului unic.

32. De asemenea, instanța reține că prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 36 din 24.09.2019 SRL "Rikipal" și SRL "Frukdinco", Covaș Dumitru au convenit la pct. 8.3. că orice litigiu sau pretenție din sau în legătură cu acest contract, inclusiv neexecutarea, încetarea sau nulitatea acestuia, vor fi soluționate definitiv prin arbitraj în conformitate cu Regulile suplimentare pentru procedura arbitrală accelerată ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău de pe lângă Asociația Patronală Camera de Comerț Americană din Moldova, de către un arbitru unic numit de către reclamant. Locul arbitrajului va fi municipiul Chișinău, Republica Moldova. Limba procedurii arbitrale este limba română.

33. În conformitate cu art. 4 lit. c) și d) din Codul de procedură civilă, prevede că, principiile de bază ale arbitrajului sînt libertatea convențiilor în arbitraj, constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților.

34. Principiul libertății convențiilor arbitrale este stipulat și în Convenția de la Geneva din 1916 care recomandă părților să prevadă în convenția lor de arbitraj cel puțin locul unde urmează să se țină arbitrajul, precum și modul de arbitrare (ad-hoc sau instituționalizat). Astfel, se consacră principiul libertății părților, fie:

1. de a supune litigiul unei instanțe permanente de arbitraj, astfel, regulamentul acestei instituții guvernează procedura de arbitraj.
2. de a supune litigiul unui arbitraj ad-hoc. Părțile au dreptul de a desemna arbitrii, de a fixa locul arbitrajului și regulile de procedura. Acestea sunt cazurile când părțile care s-au decis asupra unui arbitraj instituționalizat sau când nu s-au putut pune de acord nici măcar asupra modului de arbitraj, dacă s-au decis asupra unui ad-hoc dar nu au stabilit numele arbitrilor sau modul lor de numire, nu au fixat locul arbitrajului. Toate acestea fac necesară intervenția unei autorități exterioare.

35. În conformitate cu art. 480 alin. (2) lit. h) din Codul de procedură civilă, hotărîrea arbitrală se desființează în cazul cînd partea care cere desființarea hotărîrii prezintă în judecată probe despre faptul că hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

36. În acest sens, instanța reține că părțile în virtutea principiului libertății convenției arbitrale au investit CACIC să le examineze litigiile, prin urmare, în cazul în care arbitrul Serghei Covali, a decis că nu este competent să examineze litigiul urma să transmită cauza președintelui CACIC în vederea distribuirii spre examinare potrivit regulilor de procedura arbitrală.

15. În conformitate cu art. 384, 385, art. 269-270 din Codul de procedură civilă, judecătorul,

DISPUNE :

Se admite la cererea depusă de avocatul Elena Ragaz în interesele SC "Rikipal" SRL către SRL "Fruktdimcov", Covaș Dumitru cu privire la desființarea hotărârii arbitrale.

Se desființează hotărârea cu privire la lipsa de competență a tribunalului arbitral și încetarea procedurii arbitrale inițiate de SRL "Rikipal" din 2 iunie 2020 pronunțată de arbitrul unic Serghei Covali, în cadrul Arbitrajului instituțional al Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău și hotărârea de completare din 10 iunie 2020.

Încheierea poate fi contestată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile, din momentul pronunțării prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

**Președintele ședinței
Judecătorul**

Livia Mitrofan